

Charizma jazykov

1 Úvod

Táto charizma patri do tzv. skupiny chariziem slova (ch. jazykov, ch. vysvetľovať jazyky, ch. prorocstva). Pri tejto charizme rozlišujeme: glosolaliu – modlitba v jazykoch a xenolaliu – hovorenie v jazykoch.¹

S darom rozličných jazykov začal sám Ježiš. On sám pravdepodobne nehovoril jazykmi, ale dal prisľúbenie: „*A tých, čo uveria budú sprevádzať tieto znamenia ... budú hovoriť novými jazykmi ...*“ (Mk 16,17).

Za krátky čas na to, na Turíce boli kresťania zhromaždení vo večeradle a modlili sa. Zrazu sa „*náhle strhol hukot z neba, ako keď sa ženie prudký vietor, a naplnil celý dom, v ktorom boli. I zjavili sa im akoby ohnivé jazyky, ktoré sa rozdelili, a na každom z nich spočinul jeden. Všetkých naplnil Duch Svätý a začali hovoriť inými jazykmi; ako im Duch dával hovoriť.*“ (Sk 2,2-4).

Aká bola reakcia?

Niektorí si o nich mysleli, že sú opití. Iní zase za to, čo počuli, vzdávali Bohu chválu. Reakcia teda bola rôzna. Aj dnes pre neveriaceho dar jazykov môže byť čímsi nenormálnym. U veriaceho by mal vyvolať radosť nad tým, že Boh plní svoje prisľúbenia.

Neskôr sa Pavol v Efeze stretáva s kresťanmi, ktorí nepoznali Ducha Svätého: „*A keď na nich Pavol vložil ruky, zostúpil na nich Duch Svätý; i hovorili jazykmi a prorokovali*“ (Sk 19,6).

2 Definícia

Glosolalia (modlitba v jazykoch) je **jasanie a plesanie**, výkriky alebo zvuky radosti (lat. jubilatio).

Xenolalia (hovorenie v jazykoch) je hovorenie v bežnom jazyku, ktorým ľudia rozprávajú, ale nie je bežne všetkým známy a predsa nastáva porozumenie.

¹ P. BRODEK: *Duch Svätý dary charizmy ovocie*. Nitra 2004, s. 108.

Apoštol Pavol rozlišuje jazyky: anjelské a ľudské (1Kor13,1); k osobnému a spoločnému budovaniu (1Kor 14,2-4.16-17); hovorenie a spievanie (1Kor14,15).

3 Cirkevný otcovia

Mnohí z cirkevných otcov vyzdvihovali túto praktiku a hovorili o nej ako o jasaní, chvále bez slov, žalmoch bez slov, spievaní aleluja, hymny bez slov.²

Sv. Augustín: jasanie je prepuknutie spevu, skladajúceho sa zo zvukov samohlások.

„Čo je to jasanie? Radosť, ktorú nemožno vyjadriť slovami, hlas vyjadruje to, čo je obsiahnuté vo vnútri, no čo nie je možné vyjadriť slovami - toto je jasanie ... Ten, kto spieva jubilus, nepoužíva slová: vydáva zvuk radosti bez slov. Hlas jeho duše vylieva navonok šťastie tak intenzívne, ako je to len možné. Prejavuje to, čo cíti bez vyjadrenia určitého významu. Na to, aby človek prejavil svoju radosť, nepoužíva slová, ktoré by mohli byť vyslovené a pochopené, ale jednoducho nechá svoju radosť vytryskovať bez slov. Zdá sa, že jeho hlas vyjadruje šťastie tak intenzívne, že ho nemôže sformulovať do slov“ (Emar. v Ps 94, 3. Ps 99, 4).

Sv. Hieroným: *„Pod pojmom jubilus rozumieme to, čo sa nedá vyjadriť ani slovami, ani slabikami, ani písmenami, ani rečou nie je možné vyjadriť, alebo pochopiť, ako veľmi by mal človek zvelebovať Boha“ (Komentáre k Efezanom: P.L. XXVI, 970).*

sv. Ján Chryzostom: *„Je dovolené spievať žalmy bez slov, ak vo vnútri rezonuje myseľ. Pretože my nespievame pre ľudí, ale pre Boha, ktorý môže počúvať dokonca naše srdcia a preniknúť do tajov našej duše“ (Eiston Psalmon XLI, v PGL, stl. 156).*

Cassiodorus: na konci 6. stor. popisuje zhromaždenie spievajúce chválu bez slov: *„Jazyk spevákov sa z toho raduje, spoločenstvo to*

² Por. M. RALPH: *Hlad po Bohu*. Preklad: P. Kebis a P. Václavík. Bratislava 1995, s. 118-120.

radostne opakuje ... je to ozdoba pre jazyk spevákov ... je to ako nevyčerpatelný poklad, je obnovovaná v stále sa meniacich melódiách.“

Postoj cirkevných otcov voči jasanu dobre zhrnul hudobný historik **Albert Seay**: *„Bolo to prekypujúce vyjadrenie extázy Ducha, radosť, ktorá sa nemôže obmedziť na slová ... Mala osobitné miesto v liturgii, pretože mala príznaky catharsis, očistenia duše.“*³

4 Odborníci

Mnoho hudobných historikov v snahe pochopiť korene západnej hudby skúmalo praktiky zhromaždení i jednotlivých kresťanov v prvých storočiach s využitím spevu bez slov ako prostriedku na zvelebovanie Boha.

Marie Pieriki vo svojej knihe *Pieseň Cirkvi* hovorí: *„Tento výlev modulovaný vo všetkých formách, stal sa refrénom radosti, ktorá sprevádzala pri práci počas dňa pokojamilovné zástupy obrátených na novú vieru.“*⁴

Židovský hudobný vedec **Alfred Sendrey** poukazuje na to, že spievanie bez slov, ktoré vidíme u kresťanov, v porovnaní s kvalitatívne inými sekulárnymi ekvivalentmi, bolo *„zrodené s novým náboženstvom.“*⁵

Zdá sa, že jasanie vo voľnej, improvizovanej, Duchom vedenej forme bolo významnou časťou života kresťanskej Cirkvi - prinajmenšom do prvej časti siedmeho storočia. Zatiaľ čo melizmatický aspekt gregoriánskych spevov sa rozvinul z tohto jasania voľným štýlom. Jasanie spomínaného obdobia bolo oveľa výraznejším vyjadrením extázy a improvizácie. Prvý rukopis gregoriánskych spevov pochádza z neskorších storočí a veľmi je odlišný od voľnejšieho jasania obdobia Otcov.⁶

³ A. SEAY: *Music in the Medieval World*.

⁴ M. PIERIKI: *The Song of the Church*.

⁵ A. SENDREY: *Music in Ancient Israel*. s. 202.

⁶ Por. M. RALPH: *Hlad po Bohu*. s. 118-120.

5 Charakteristika

Dar rozličných jazykov je:

1. **Prejav Ducha** Svätého

„Každý však dostáva prejavy Ducha na všeobecný úžitok. Jeden dostáva skrze Ducha ... dar rozličných jazykov ...“ (1Kor 12,7-10).

2. **Dar modlitby podľa Božej vôle**

„Tak aj Duch prichádza na pomoc našej slabosti, lebo nevieme ani to, za čo sa máme modliť, ako treba; a sám Duch sa prihovára za nás nevysloviteľnými vzdychmi. A ten, ktorý skúma srdcia, vie, po čom Duch túži: že sa prihovára za svätých, ako sa páči Bohu“ (Rim 8,26-27). V jazykoch môžem Boha chváliť, ďakovať mu, prosiť ho, bojovať, oslobodzovať i vyháňať ...

3. **Dar kontemplatívnej modlitby**

Dar rozličných jazykov je veľkou pomoc pre kontemplatívnu modlitbu. Je obmenou kontemplácie. Kontemplácia znamená hľadiť v mlčaní a bez nejakej schémy či koncepcie - očami viery - na Pána, hľadením na Pána s láskou.

4. **Modlitba bez koncepcie (schémy).**

Keď hovorím alebo spievam v jazykoch, nehovorím, ani nespievam v žiadnom konkrétnom jazyku - aspoň vo väčšine prípadov. Vedecká analýza nahrávok ľudí hovoriacich jazykmi ani v jednom prípade neodhalila štruktúru skutočného jazyka (znaky, slabiky, slova, vety). Hovorenie jazykmi je bľabot. V lingvistickej terminológii to znamená, že ide o hovorenie pozbavené významu.

Význam spočíva v srdci modliaceho sa. Zvuky vydávané v tejto modlitbe nie sú slovami, neobsahujú v sebe pojmový význam. Sú pozbavené významu slabiky.

Je to dar, ktorý prekračuje schopnosti ľudského jazyka a dopĺňa to, na čo už nestačia slová. Ide o ľudsky nezrozumiteľný jazyk. A predsa skrýva v sebe nejaké posolstvo alebo proroctvo pre prítomných. Preto je potrebné ho vykladať. Je dobré, keď sa spoločenstvo modlí za to, aby niekto z nich dostal dar výkladu.

V žiadnom prípade sa nejedná o modlitbu vo vytržení. Pri modlitbe v jazykoch je modliaci sa pri plnom vedomí a vnímaní. Ak to tak nie je, niečo nie je v poriadku.

5. **Hlasitá modlitba.**

Jestvuje istá analógia medzi modlitbou v jazykoch a recitovaním ruženca. V oboch prípadoch sa jedná o kontempláciu tajomstiev Ježišovho života, spojenú s vyslovovaním slov alebo zvukov. Modliac sa ruženec meditujem nad jednotlivými tajomstvami. Vyslovujem slová, ale neuvažujem nad ich významom. V podstate, pozorujem - kontemplujem - Ježiša alebo Matku v jednotlivých tajomstvách. Moja úvaha sa nesústreďuje na slová, ktoré vyslovujem, ale na Pána, na ktorého upieram svoj pohľad. Slová tiež môžu byť zmyslu pozbavenými zvukmi. Podobne je to s modlitbou v jazykoch: nesústreďujem pozornosť na nezmyselné slabiky, ktoré vyslovujem alebo vyspevujem, lebo hľadím na Pána, kontemplujem ho.

6. Ak je výklad, stáva sa **proroctvom**.

Rozdiel medzi proroctvom a darom rozličných jazykov: pri proroctve vyslovuje slovo Boh k ľuďom, pri jazykoch vyslovuje Boh slovo k človeku a cez neho k spoločenstvu (viacej pri charizme výkladu jazykov).

6 **Ovocie**

1. Pomocou tejto modlitby môžeme ľahko **vstúpiť do Božej prítomnosti**.

2. Pre jednotlivca je to dar, ktorý **posilňuje jeho vieru a modlitbu**.

3. Modlitba v jazykoch privádza človeka **k pokore a vnútornej slobode**. Človek totiž pri tejto modlitbe musí upustiť od kontroly nad tým, čo sa hovorí a dať odpovedi voľný priebeh zo samej podstaty svojho jestvovania. Je spojená s rizikom zosmiešnenia sa v očiach sveta - pomáha nám odpútať sa od nadmernej túžby po uznaní z druhej strany, nezabezpečuje prestíž.

4. **Celej Cirkvi** tento dar slúži len za predpokladu, že niekto má dar výkladu. Môže to byť i ta istá osoba, ktorá má dar jazykov. Preto apoštol Pavol hovorí: „*Keby sa tak zišla celá cirkev a všetci by hovorili jazykmi a prišli by aj jednoduchí ľudia alebo neveriaci, nepovedali by, že blazniete? Ale ak budú všetci prorokovať a príde nejaký neveriaci alebo, jednoduchý človek, všetci ho usvedčia, všetci ho posúdia, vyjdú najavo tajnosti jeho srdca, a tak padne na tvár, bude sa klaňať Bohu a vyzná: „Naozaj je Boh medzi vami!“* (1Kor 14,22-25). Teda ak nie je výklad, má z tohto daru úžitok len jednotliviec.

5. Spev v jazykoch umožňuje **priať iné charizmy** i lepšie **vnímať inšpiráciu Ducha**. Ak sa do toho spevu jednoducho vkladáme bez ďalšieho premýšľania, vzniká priaznivá situácia pre zrod chariziem, a to aj vtedy ak sme osamote.

6. Služba **modlitby príhovoru v Duchu**. Sme schopní premodlievať aj tie situácie a problémy, ktoré ináč by sme neboli schopní vidieť alebo poznať a teda správne sa za ne modliť.

7 Praktická stránka

Ako môžeme získať túto charizmu?

Napriek bežnej mienke dar jazykov **sa neudeľuje predovšetkým na modlitebných zhromaždeniach a charizmatických kongresoch, ale skôr v osobnej modlitbe** (1Kor 14,2-4). Nie je ani podmienkou obdržania tohto daru modlitba iných na môj úmysel alebo za mňa pri tzv. „krste Duchom“. **Nie je ani znakom pravosti „krstu Duchom“**. Je dostupný každému. Spočiatku nimi nehovoria dokonale, skôr bľabocú ako deti, ktoré sa práve učia rozprávať. Ich jazykový prejav sa zdokonaľuje a vyzrieva postupne.⁷ **Získať tento dar** môžeme len tak, že budeme prosiť Darcu, hľadiť na neho očami viery a začneme spievať alebo vyslovovať k Nemu slabiky, ktoré nemajú zmysel - ako dieťa, ktoré

⁷ Por. P. MADRE: *Túžte po charizmách*. Bratislava 1996, s. 32.

sa ešte nenaučilo hovoriť. Ak počujete, že vzývate Pána divnými slovami, to je dar jazykov. Rozpaky, ktoré pociťujete, to je urazená hrdosť.⁸

Niekedy môžeme pociťovať tlak na hrudi spojený so silným nutkaním k modlitbe. Vtedy je dobre začať sa spontánne modliť vo svojom jazyku – najlepšie chváliť – a modlitba v jazykoch príde ...

Ako to má vyzeráť pri stretnutí?

Apoštol Pavol hovorí: „Keď sa zídete, každý niečo má: dar chválospevu, náuky, zjavenia, jazykov, vysvetľovania; **všetko nech je na budovanie**. Ak niekto hovorí jazykmi, nech hovoria dvaja alebo nanajvýš traja, jeden po druhom, a jeden nech vysvetľuje. Ale ak by nemal kto vysvetľovať, nech mlčí na zhromaždení; nech hovorí sebe a Bohu“ (1Kor 14,26-28).

Nedodržuje sa to na charizmatických stretnutiach, ale spieva sa v jazykoch a modlí sa nahlas často celé zhromaždenie. Je to malá chybička, ale neznamená to, že je niečo z touto charizmou nie je v poriadku.

Spev v jazykoch odráža stupeň zjednotenia v spoločenstve: ak spoločenstvo nie je zjednotené, spev sa stáva neorganizovaný. **Ak sa modlíme alebo spievame v jazykoch máme myslieť na Boha**, ktorého kontemplujeme, a nie na produkciu čudných zvukov.⁹

Čo keď niekto nemá túto charizmu?

Nič sa nedeje. Môže mať iný duchovný dar či charizmu, napr. charizmu služby, väčšieho pochopenia pre druhých, schopnosť utešovať iných, hlásať Božie slovo, a pod. Jestvujú teda rôzne dary a charizmy, ktoré slúžia celej Cirkvi. A v konečnom dôsledku charizma jazykov či proroctva raz zanikne, zostane len láska.

Čo ak niekto túto charizmu neprijíma?

V takýchto prípadoch sa nemôžem vzdať zodpovednosti za používanie prijatej charizmy. Mám však zvoliť v múdrosti Ducha taký spôsob, aby som nepohoršoval alebo nedráždil svoje okolie. Znakom

⁸ R. FABRICY: *Dar kontemplácie a rozoznávanía*. Preložil: A. Halajčík, P. Palša. Prešov 1995, s. 23-27.

⁹ A. GRAMMATICA: *Charizmatická animácia*. Prešov 1997, s. 27.

pravosti charizmy je to, že ju ovládam (jej používanie je podriadené nositeľovi).

Kedy tieto a ďalšie charizmy zaniknú?

Vieme to úplne presne: až nastane plnosť času. Vtedy totiž už nebudeme potrebovať ani charizmu uzdravovania, lebo budeme všetci a úplne zdraví; ani charizmu jazykov, ani proroctva, lebo každý uvidí Boha osobne z tváre do tváre.

Na čom teda najviac záleží?

Na charizmách, na zázrakoch? Apoštol Pavol jasne hovorí: *„Keby som hovoril ľudskými jazykmi aj anjelskými, a lásky by som nemal, bol by som ako cvendžiaci kov a zuniaci cimbal. A keby som mal dar proroctva a poznal všetky tajomstvá a všetku vedu a keby som mal takú silnú vieru, že by som vrchy prenášal, a lásky by som nemal, ničím by som nebol. A keby som rozdal celý svoj majetok ako almužnu a keby som obetoval svoje telo, aby som bol slávny, a lásky by som nemal, nič by mi to neosožilo“* (1Kor 13,1-3).

Spracoval: Imrich Degro

© Spoločenstvo sv. Michala Archanjela